

MIKE
BODDÉ

Zupheul, Febbo,
en de kleine
GrakjesbembAAF,
kortweg Jan

GEEN
ROMAN

UITGEVERIJ BRANDT

fransetitel *P A G I N A*

ZUPHEUL, FEBBO, EN DE KLEINE GRAKJESBEMBAAF, KORTWEG JAN

Titel: Zupheul, Febbo, en de kleine
GrakjesbembAAF,
kortweg Jan

Auteur: Mike Boddé

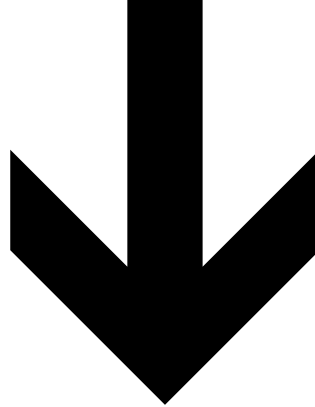
WERK: M. BODDÉ, TITEL: 'MET TITEL', 2005
GOUACHE OP ETS, ➤ € 12.500,-

UITGEVERIJ: Brandt
PLAATS: Amsterdam
JAAR: 2015

(be)grijp man

NIET WEGGOOIEN!
DON'T THROW
AWAY

NICHT WEG WERFEN

'Er dienen in dit land meer dingen van potten te worden gerukt.'

Mieke Bode

HIER BEGINT HET BOEK,
OF EIGENLIJK PAS OP DE VOLGENDE PAGINA

DISCLAIMER:

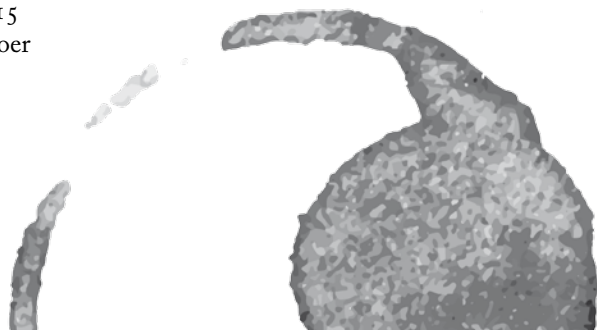
Sommige passages kunnen als aanstootgevend worden ervaren. Andere minder.

HIER»RECHTS DUS

Deze uitgave kwam tot stand zonder financiële steun van:
het Prins Bernhard Fonds, Greenpeace, Artsen zonder Grenzen,
War Child, het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Stimuleringsfonds
Creatieve Industrie, het Mondriaanfonds, het Fonds Podiumkunsten,
Slagerij Ultee, Chinees Restaurant De Lange Muur, de Bond Heem-
schut, Stichting DOEN, het Kersjesfonds, de Stichting Federatie
Oud-Nederlandse Vaartuigen, de Stichting Cultuurfonds van de Bank
Nederlandse Gemeenten, Stichting Vakantiehuis Mike Boddé.

CopyR I G H T © Mike Boddé 2015
B O E K o n t w e r p : Studio Jan de Boer
A U T E U R S foto's: Bop Mulder
www.uitgeverijbrandt.nl
NUR 301
ISBN/EAN: 978-94-92037-20-6

Deze P U B L I C A T I E werd mede mogelijk gemaakt door
het N E D E R L A N D S Letterfonds, dat alle 26 letters van *het*
A L F A B E T kosteloos ter beschikking heeft gesteld.

VOOR—WOORD

Slagerij Van Diemen is een authentiek ambachtelijk familiebedrijf met een rijke historie. Al sinds 1962 is Slagerij Van Diemen een begrip in Waddinxveen. Het publiek weet de kwaliteit van onze eerlijke producten al jarenlang hoog te waarderen, waarmee deze luxe slagerij is uitgegroeid tot een begrip in Waddinxveen en omstreken. Wie Mike Boddé is weten wij niet, maar we wensen hem veel succes in Waddinxveen, en we hopen hem een keer in onze slagerij te ontmoeten.

Wat wij wel weten is dit: Vanuit alle uithoeken van Nederland komen de klanten naar Waddinxveen om het lekkerste vlees te halen, en natuurlijk voor onze vleeswaren en salades, die allemaal nog steeds op ambachtelijke wijze bereid worden in onze eigen worstmakerij in Waddinxveen, al bijna 50 jaar!

**SLAGERIJ VAN DIEMEN WADDINXVEEN;
DAT IS VERTROUWD!**

Jo van Diemen.

Er dienen in dit land meer
dingen van potten te worden
gebruikt.

Mike Bode

HIER
OF EIGENLIJK PAS OP DE VOLGENDE PAGINA
BEGINT HET BOEK

DISCLAIMER:
Sommige passages kunnen als aanstoot-
gevend worden ervaren. Andere niet.

HIER»RECHTS DUS

ALFABET, kosteloos ter beschikking heeft gesteld.
het NEDERLANDS Letterfonds, dat alle 26 letters van het
Deze PUBLICATIE werd mede mogelijk gemaakt door

INHOUDS opgave-PAGINA

Sproken en dromen	181	De geurige man	
Dromen	181	HOOFD STUK 3	181
Julien Clerc	181	Benjamin	
Zwikje bij de brug	181	HOOFD STUK 3	181
Goldmund	181	De geurige man	
Herstel	181	HOOFD STUK 4	181
Cricket met Mick Jagger	181	Benjamin	
Trapleuning	181	HOOFD STUK 4	181
Sinatra	181	De geurige man	
Vakantie met familie	181	HOOFD STUK 5	181
Muziek op het ijs	181	Benjamin	
Moordpartij	181	HOOFD STUK 5	181
Snot	181	De geurige man	
Op reis naar Neros	181	HOOFD STUK 6	181
Vliegles	181	Benjamin	
Broer	181	HOOFD STUK 6	181
Hand	181	De geurige man	
Sproken	181	HOOFD STUK 7	181
Bart	181	Benjamin	
Saté	181	HOOFD STUK 7	181
De lieve koning	181	De geurige man	
Mof	181	HOOFD STUK 8	181
Seks	181	Benjamin	
Leo	181	HOOFD STUK 8	181
Kaldania	181	De geurige man	
De geurige man		HOOFD STUK 9	181
HOOFD STUK 1	181	Benjamin	
Benjamin		HOOFD STUK 9	181
HOOFD STUK 1	181	De geurige man	
De geurige man		HOOFD STUK 10	181
HOOFD STUK 2	181		
Benjamin		Uittreksel voor scholieren	181
HOOFD STUK 2	181		

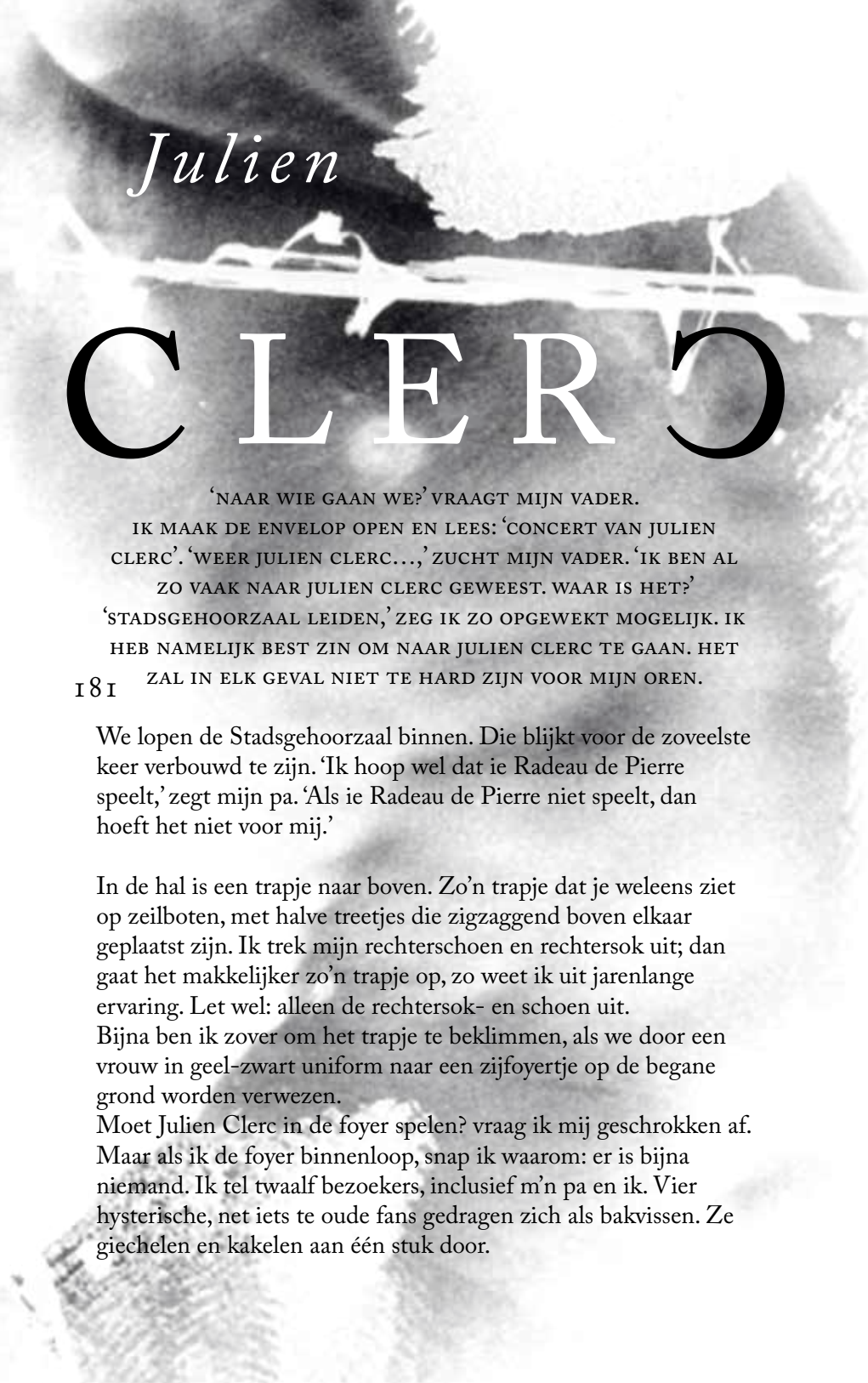
Inleiding:

Wilt gij bespeuren de zijnsnatuur
die in mij toeft. Alhier mijn dromen
en spoken.

DRO MEN

Julien

CLERC

‘NAAR WIE GAAN WE?’ VRAAGT MIJN VADER.

IK MAAK DE ENVELOP OPEN EN LEES: ‘CONCERT VAN JULIEN CLERC’. ‘WEER JULIEN CLERC...’, ZUCHT MIJN VADER. ‘IK BEN AL ZO VAAK NAAR JULIEN CLERC GEWEEST. WAAR IS HET?’

‘STADSGEHOORZAAL LEIDEN,’ ZEG IK ZO OPGEWEKT MOGELIJK. IK HEB NAMELIJK BEST ZIN OM NAAR JULIEN CLERC TE GAAN. HET

I 8 I ZAL IN ELK GEVAL NIET TE HARD ZIJN VOOR MIJN OREN.

We lopen de Stadsgehoorzaal binnen. Die blijkt voor de zoveelste keer verbouwd te zijn. ‘Ik hoop wel dat ie Radeau de Pierre speelt,’ zegt mijn pa. ‘Als ie Radeau de Pierre niet speelt, dan hoeft het niet voor mij.’

In de hal is een trapje naar boven. Zo’n trapje dat je weleens ziet op zeilboten, met halve treetjes die zigzaggend boven elkaar geplaatst zijn. Ik trek mijn rechterschoen en rechtersok uit; dan gaat het makkelijker zo’n trapje op, zo weet ik uit jarenlange ervaring. Let wel: alleen de rechtersok- en schoen uit.

Bijna ben ik zover om het trapje te beklimmen, als we door een vrouw in geel-zwart uniform naar een zijfoytje op de begane grond worden verwezen.

Moet Julien Clerc in de foyer spelen? vraag ik mij geschrokken af. Maar als ik de foyer binnenloop, snap ik waarom: er is bijna niemand. Ik tel twaalf bezoekers, inclusief m’n pa en ik. Vier hysterische, net iets te oude fans gedragen zich als bakvissen. Ze giechelen en kakelen aan één stuk door.

De zaal is voor de helft overdekt door een verlaagd plafond. De muren zijn opgesierd met cassettes die met nepgoud zijn beplakt. Het ‘podium’ is gelijkvloers met de zaal. De instrumenten staan voor de helft onder het verlaagde gedeelte. Er klinkt al Julien Clerc-achtige muziek. Dan besef ik ineens dat Julien Clerc daar al op het podium zit te spelen! Daar zit ie: nogal verveeld in de microfoon te zwijmelen, al spelend op een soort xylofoon. Het is een oranje-gouden, concertvleugelvormige xylofoon waar Julien – ik mag Julien zeggen – heel vaardig op speelt; dat moet ik hem nageven. Maar hij speelt zoals een bouwvakker tegen een boompje pist: omdat het moet. Hij draagt een fluwelen gewaad. Het is bedrukt met prachtige, barokke kronkelmotieven, zoals je die in de jaren zeventig op de luie stoel van je oma kon aantreffen. Er is een pianist bij die ook in een dergelijk gewaad gehuld is, en zijn virginaal is eveneens bekleed in dezelfde stijl. Grijs, paars en turquoise-kleurige krullen en bloemen zijn het thema. Het licht is verbazingwekkend amateuristisch; alsof je in een jongerencentrum naar een hard-rockconcert gaat.

Julien zet een lied in: Het is Radeau de Pierre, verdomd! Ik kijk naar mijn vader die is gaan zitten in de buurt van de hysterische bakvissen. Hij buigt zich voorover en tuurt gespannen naar het podium. Dan wendt hij zich tot een van de meisjes en schreeuwt: ‘Hij zingt vals. Hij zingt gewoon hartstikke vals!’ Het meisje kijkt hem met open mond aan. I 8 I ‘Dat zou mijn zoon beter doen,’ brult mijn lieve vader. ‘Die zit daar,’ en hij wijst in mijn richting.

Ik luister nog eens goed en denk: hij zingt inderdaad knettervals. Maar hij zingt wel consequent knettervals. Hij zit precies tussen twee noten in. Wat een deceptie. Ik zie bij deze band een wereld van sleetse routine doorschemeren.

Julien gaat vervolgens even naar de zijkant en verdwijnt uit het zicht. Even later komt hij terug met een geïmproviseerd bladgouden masker op zijn gezicht. ‘Dat willen ze nou eenmaal,’ straalt hij met heel zijn vermoeide lichaam uit. De meiden gillen uitzinnig. Ik krimp ineen. Julien gaat weer zitten achter zijn megaxylofoon en zet lusteloos een liedje in. Hij jast het erdoorheen zoals een kruidenier een onsje belegen verpakt; wat zeg ik: zoals een gehaaste reiziger zijn kont

afveegt op een stationsplee. Maar nu is het ineens wel zuiver. Verbolgen kijk ik naar mijn vader. Die is druk bezig met te hard praten tegen de opgewonden bakvissen.

Dan wordt het 'concert' onderbroken door een pauze. Julien gaat achter een tafeltje zitten. Achter in de zaal worden hamburgers bereid in een klein stalletje. De Puertoricaanse dames die het stalletje bemannen gaan rond met broodjes hamburger. Julien krijgt het eerste. Hij neemt een hap en spuugt die meteen weer uit. 'Thies ies crappe, zegt hij in gebroken Engels. Wat een verwende artiest, denk ik nog. Echt zo'n 'performer on the way down'; iemand die de maatschappelijke ladder aan het afdalen is, maar dat zelf nog niet doorheeft. Die vrouwen doen hun best, verdomme!

I 8 I

Ik neem ook een hamburger. Gatverdamme, deze hamburger smaakt naar kots! Ik moffel het broodje weg achter een radiator. Ik richt me tot Julien en zeg langzaam in mijn beste middelbare-school-Frans: 'Je suis très content que tu a chanté Radeau de Pierre.' Julien antwoordt in vlekkeloos Nederlands: 'Ja, dat nummer heb ik een paar jaar geleden maar weer's uit de oude doos gehaald. Ik was het eigenlijk een beetje vergeten.' Net als ik tegen hem wil beginnen over de mooie beeldspraak van 'het vlot van steen' klinkt uit de zaal een spreekkoor op: 'Ce n'est rien, Ce n'est rien, Ce n'est rien!' Julien zucht. Ik snap het wel: hij moet al zijn hele leven dat vreselijke lied spelen. Het is een van zijn slechtste, maar wel meest populaire liedjes. Hij loopt zuchtend naar zijn xylofoon en zet Ce n'est rien in. De meisjes krijsen luidkeels. Julien spuugt tussen de regels door naast zich op de grond om de vieze hamburgersmaak kwijt te raken.

Het wordt later en later, en Julien houdt maar niet op. Tweeënhalffuur lang Ce n'est rien. Het concert duurt alles bij elkaar inmiddels vier uur en mensen zitten te gapen.

Als mijn vader en ik de zaal uiteindelijk maar verlaten, zit Julien nog in z'n eentje op het podium. Hij zingt niet echt meer, maar mummelt wat onverstaanbaars. Kennelijk mogen wij zelf bepalen wanneer het afgelopen is. Ik heb nog steeds de smaak van kots in mijn mond. Deze smaak zal ik nooit meer kwijtraken, zo weet ik. Bij alle gerechten die ik in mijn leven nog zal proeven, zal zich onmiddellijk deze afschuwelijke smaak aan mij opdringen. Het is de smaak van verrotting en verzuring; van ziekte en dood.

WERK: M. BODDÉ, TITEL: 'GEEN REET',
1987, PEN OP PAP., ⚡ € T.E.A.B.

Z W I K J E

BIJ DE

Vandaag ben ik op weg naar Voerenhout met mijn wastas op mijn rug. Na een halfuur stevig doorpeddelen kom ik door het gehucht met de

obscure naam 'Zwikje bij de Brug'. Een aan het kanaal gelegen gehucht met drie huizen, en een wasserette. Ik zet de fiets neer op de brug en loop de wasserette in. Er hangen een stuk of tien figuren rond. Sommigen hangen lusteloos tegen een wasmachine aan, en anderen zitten verveeld een oud roddelblaadje uit de leesportefeuille door te bladeren. Ik word niet opgemerkt, en zet mijn wastas tegen een lege wasmachine aan.

Om me heen spiedend zie ik dat de mensen in deze wasserette net iets kleiner lijken te zijn dan – laten we zeggen – de gemiddelde Nederlander. Ook hebben ze allemaal een nogal slecht gebit. Mijn eerste associatie is 'zigeuners', maar die wuif ik snel weg wanneer ik vaststel dat ze allen blond haar hebben.

Ik reik naar de portemonnee in mijn achterzak en voel niks.

Portemonnee weg. Verdorie. Ik kijk om me heen, en voel me bevestigd in mijn vooroordeel over zigeuners. Maar over deze gedachte voel ik me onmiddellijk schuldig, en ik spreek mezelf bestraffend toe. Dan zie ik uit de achterzak van een van de zigeuners een portemonnee steken. Krijg nou niks! Ik loop naar de man toe en

I 8 I

wil hem eens stevig toespreken, maar hij pakt – terwijl hij achteloos de andere kant op kijkt – de portemonnee uit zijn zak, en geeft

hem aan mij. Ik kijk naar de inhoud van de portemonnee, en zie dat mijn bankpasjes er nog in zitten. Maar de twee briefjes van vijftig die ik vanmorgen had gepind zijn verdwenen!

‘Oké,’ zeg ik met luide stem, ‘kom maar op met dat geld!’ De man haalt zijn schouders op en zegt niks. ‘Hee klootzak, kom op m....’ Hij wijst achter mij. Op dat moment draait een van de andere blonde mannen zich met zijn achterwerk naar mij toe, en in zijn achterzak zie ik de twee biljetten. ‘God-nondeju,’ grom ik, en ik wil de man aanvliegen, maar hij houdt de briefjes al voor zich uit met een flauwe glimlach.

Ik neem de briefjes aan. Knarsetandend pers ik er iets onverstaanbaars uit, en ik draai me om. Ik stop beide briefjes terug in de beurs, en zie plotseling dat de pasjes weg zijn. ‘Goed, hartstikke leuk, en heel geestig, maar nu wil ik die pasjes terug en moet het afgelopen zijn.’ Een lezende man geeft me de pasjes aan zonder op te kijken. Ik kijk: ‘Dit zijn niet mijn pasjes; hier staat de naam J. Blashorst op.’

‘Bent u J. Blashorst?’ schreeuw ik met overslaande stem tegen de lezer. Een ander, die tegen een droger aan hangt, steekt zijn vinger op. Ik loop naar hem toe en geef hem de pasjes. In ruil geeft hij mij m’n twee eigen pasjes. Totaal in verwarring stop ik de pasjes in mijn portemonnee en... Nee, hè?! Verbijsterd zie ik dat er niet twee briefjes van vijftig in zitten, maar tien briefjes van tien gulden. Ik staar enige tijd naar de briefjes, en voel een rimpeling in mijn onderbuik. Ik kijk op en zie een bord hangen met de tekst: ‘Betaling alleen in oud geld.’

Na enige tijd in gedachten te zijn verzonken loop ik naar de wastas: weg. Ik draai me om en begin te grinniken. Ik zeg licht geamuseerd: ‘Oké, wat is hiervan de bedoeling?’ maar als ik omkijk zie ik mijn tas weer staan, op de wasmachine. Ik besluit het spel maar even mee te spelen, en wil net mijn was in de machine gooien als de eigenaar achter de toonbank zegt: ‘Kan niet, die is al in gebruik.’

Nu ontplof ik: ‘Nou is het afgelopen met dit gedoe! Die wasmachine is leeg en door niemand in gebruik, ik ga gewoon mijn was erin doen! Stelletje vervelende blonde... blonde... dwerg...zigeuners!’ Niemand beweegt of reageert. Ik draai me om en zie mijn tas staan. De was zit er schoon en opgevouwen in! Het duizelt me voor de ogen.

‘U mag betalen,’ zegt de baas geroutineerd. Ik wil mijn portemonnee pakken en merk dat ie niet in mijn achterzak zit.

‘Godgloeiende....!’

‘Andere zak,’ zegt de baas droogjes. Ik reik naar de verkeerde achterzak en verdomd, er zit een portemonnee in. ‘Wat is dit voor onzin?’ vraag ik wanhopig. Niemand reageert.

Ik betaal tien gulden, krijg een euro terug en stop ’m in mijn portefeuille waar inmiddels weer twee briefjes van vijftig euro in zitten. Ik reageer niet

eens meer verbaasd, want ik heb er nu genoeg van.

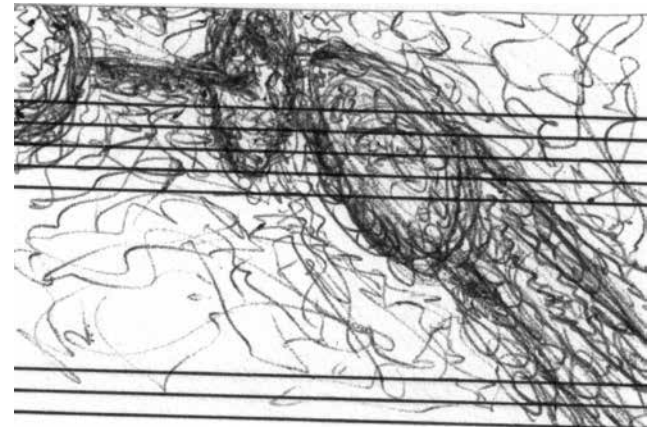
Ik pak mijn wastas en maak aanstalten om te gaan. Als bij toverslag staan alle blonde zigeuners plotseling in twee rijtjes opgesteld langs het pad naar de deur. Ik zie glinsterende oogjes. Ze zijn ontroerd! Wat krijgen we nou? Ik wankel naar de eerste toe, die me indringend aankijkt en vervolgens mijn hand pakt. Hij maakt aanstalten om iets te zeggen, maar hij krijgt de woorden niet over zijn lippen vanwege een grote brok in zijn keel.

‘U was geweldig,’ zegt nummer twee.

‘Ja,’ snikt de derde.

En terwijl deze een zakdoek uit zijn broekzak pakt, fluistert de vierde: ‘We zullen u nooit vergeten.’

De vijfde pakt uit zijn broekzak twee pasjes. ‘Mijn pasjes zeker,’ zeg ik. ‘Ja,’ knikt hij met natte hondenogen. Ik stop ze in mijn portefeuille. De briefjes zijn natuurlijk weer verdwenen. ‘Die briefjes heeft u dan zeker,’ zeg ik tegen de nummer 1 van het tweede rijtje? Die wijst met zijn duim naar nummer twee, die de beide briefjes al omhoog houdt, terwijl de tranen langs zijn verweerde wangen vloeien. Hij zegt hortend en stotend: ‘U bent een echte, echte vakman!’ Nummer drie en nummer vier heffen een lied voor mij aan in een voor mij onbekende, Slavisch aandoende taal. Nummer vijf loopt met me mee naar de deur, en doet me breed lachend uitgeleide. ‘t Was ons een eer u te mogen begroeten.’ Onder stemmige muziek loop ik naar de brug: weg fiets. Ik sluit de ogen, en reik vermoeid achter me: ik voel het bekende zachte handvat van mijn Gazelle in mijn hand glijden. Ik open de ogen en daar staat de baas: ‘Glimt weer als een zonnetje, tot ziens.’ Ik stap op de fiets en rijd een paar meter, tot ik me bedenk dat ik waskosten kan declareren bij mijn baas. Ik draai me om om een bonnetje te gaan vragen, en zie dat het hele gehucht spoorloos is verdwenen. Nergens in de wijde omtrek een huis te bekennen.

WERK: M. BODDÉ,
TITEL: 'WIJNGLAS
OP LUL', 1992,
VARIABELE T.,
€ 111,95

GOLD MUND

Het is een donkere winteravond.

Ik treed met Thomas van Luyn op in theaterrestaurant Goldmund aan de Nieuwe Schoolstraat in Den Haag. Vanavond wordt het spannend, want de vorige keren zijn we een beetje door de mand gevallen. We durfden namelijk eigenlijk het podium niet op, en toen we er stonden waren we te bescheten om iets acceptabels neer te zetten. In feite waren we bezig om als hazen onze liedjes af te draaien, om maar weer zo snel mogelijk van dat podium af te komen.

Er is nog iets wat deze avond voor spanning zorgt: mijn studentdispuut komt eten. Ik heb geprobeerd om dit plan in de kiem te smoren door te verkondigen dat het menu in Goldmund erg slecht is, maar het heeft niet mogen baten. Ze komen allemaal, want ze willen weleens zien hoe die Boddé zich op een podium redt. Ik heb ze vanzelfsprekend op het hart gedrukt om zich te gedragen. En ze hebben toegezegd om niet te schreeuwen of met bier te gooien.

Om half negen – één uur na de afgesproken tijd – komen ze met z'n allen binnen denderen. Overduidelijk al in kennelijke staat, en blijkbaar niet van plan zich aan de afspraken te houden.

181

Tot mijn grote schrik is Jorit er ook bij.

Jorit is de dispuutsgenoot waar ik het minste mee heb. Of eigenlijk liever gezegd: ik heb gewoon een grote hekel aan Jorit. Ze zetten zich na een hoop gedoe en gebral aan de voorhen gedekte tafel, en Jorit heeft het hoogste woord.

Eén belangrijk ding heb ik nog niet verteld: Jorit is er eigenlijk niet. Sterker nog: hij is morsdood en hij ligt begraven op een hele merkwaardige plek. Hij ligt namelijk onder theaterrestaurant Goldmund. Precies in het midden van de zaak, vlak naast het uiterste puntje van de bar. Het feit dat hij ondanks zijn overlijden toch aanwezig is vanavond verbaast mij helemaal niets, en opgewekt begin ik aan het eerste blokje entertainment van de avond. De dispuutsgenoten roeren zich uitbundig; er loopt er al eentje over de tafel, en ik maan hem kalmpjes om weer te gaan zitten. Maar de drank begint aardig op de gemoederen in te werken, en al snel staat er een dispuutsgenoot kotsend in een hoekje van het restaurant. Ik verontschuldig me lacherig tegenover Thomas en de eigenaar van het restaurant. Nu beginnen de jongens met glaswerk te gooien. Ik probeer over de herrie heen te roepen dat dit eigenlijk niet kan, maar mijn stem wordt gesmoord. Improviserend probeer ik nog om ons sterkste nummer – ons piece de resistance – in te zetten, maar het lawaai is oorverdovend. Nu staat een dispuutsgenoot op van zijn stoel, klimt op de tafel en begint vrolijk over andere gasten heen te plassen. Dit leidt tot grote hilariteit bij de andere jongens, En al spoedig staat

181